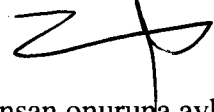

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İhtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 10.10.2023

Yılmaz HUN

İğdır Milletvekili

Türkiye cezaevlerinde tutulan yüzbinlerce kişinin yaşam koşulları insan onuruna aykırı bir şekilde ulusal ve uluslararası mevzuata uymayan koşullardır. Hasta tutukluların sağlık hakkı kapsamındaki talepleri yerine tam getirilmemekte bu nedenle dönem dönem gerek cezaevinde gerekse ceza tehiri aldıktan hemen sonra yaşamlarını yitirmektedirler.

Türkiye cezaevlerinde insan hakları derneği(İHD)'nin 2023 verilerine göre 651'i ağır olmak üzere 1517 hasta mahpus bulunmaktadır. Bu hastaların içerisinde, kronik ve çoklu rahatsızlıkları olanlar, akciğer hastaları, kalp hastaları, kanser hastaları, yaşlı ve yaşamını tek başına devam ettiremeyecek kadar hasta olanlar cezaevlerinde ısrarla tutulmaya devam edilmektedir. 2023 yılında cezaevlerinde 35 mahpus yaşamını kaybetti ve bu mahpuslardan 20'si hastalıkları nedeniyle vefat etti.

Bolu f tipi kapalı ceza infaz kurumunda bulunan 1955 doğumlu Cemal TANHAN 29 yıldır cezaevlerinde ve cezasının bitmesine 1 yıldan daha az bir zaman kalmıştır. Cemal TANHAN'ın yapılan tahlilleri sonucunda birçok kan değerlerinde anormalliklerin çıktığı ayaklarından başlayarak tüm vücudunda anormal şişlikler oluşmuştur. 2023'ün ocak ayında 2 gün boyunca Kardiyoloji de yoğun bakımda kalmıştır. Hastane tarafından verilen raporlarda Akciğerlerdeki damarları ve kalbin sağ tarafındaki odacıkları etkileyen **Pulmoner hipertansiyon** teşhisi konulmuştur. **Perikard** boşluğunda sıvı birikmesi tespit edilmiş, sağ böbrekte büyüğü alt kesimde 33 mm çaplı olmak üzere 7 basit **kortikal** kist izlenmiştir. Safra

kesesi normalden 5 mm daha kalındır ve karaciğer boyutunda artış tespit edilmiştir. Ayrıca **diyabet, tansiyon, kolesterol, anemi reflü** ve **göz** hastalıkları mevcuttur.

Hastalıklarından kaynaklı olarak 2 Şubat 2023 tarihinde İstanbul Adli Tıp Kurumu(ATK)'na sevk edilmiş ve aynı gün tekrar eziyet dolu bir yolculukla hapisaneye geri getirilmiştir. Uzunca bir aradan sonra verilen 5 Nisan 2023 tarihli ATK raporunda; Hipertansiyon, Kalp yetmezliği, Mitral Kapak yetmezliği, bel fitiği, işitme kaybı ve göz hastalıklarının var olduğu belirtilmiş, aynı raporda tam teşekküllü bir eğitim araştırma hastanesi veya Üniversite hastanesi Kardiyoloji bölümüne sevkinin sağlanarak etkinin tedavisinin yapılmasının gerektiği yazılmıştır. Ancak hastalıkları ve etkin bir tedavinin başlatılmasının belirtilmiş olmasına rağmen cezaevinde kalabileceği yönünde görüş belirtilmiş ve tahliye talebi reddedilmiştir.

2 ekim 2023 tarihinde kızı tarafından ziyaret edilmiş ve babasının tekerlekli sandalyede getirildiğini ve tekerlekli sandalyede dahi oturamayacak durumda olduğunu konuşmasının anlaşılmadığını, kendisini tanımakta güçlük çektiğini, aşırı derecede zayıfladığını, solunum sıkıntısı çektiğini, ayaklarında aşırı derecede şişlik olduğunu, şakaklarının çökük vaziyette olduğunu, anlaşılmaz şeyler söylediğini ve neredeyse tanınmayacak duruma geldiğini kendisine bakamayacak durumda olduğunu gözle görünür olduğunu aktarmıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Ömrünün çoğunu Cezaevinde geçirmiş ve şuan bakıma muhtaç, ağır hastalığı olan Cemal TANHAN'ın cezaevinde tutulmasının hukuki gerekçesi nedir?
- 2- Avrupa cezaevi kurallarının “Özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese, İnsan haklarının gerektirdiği gibi saygılı davranılmalıdır” ilkesi ağır hasta tutsaklar için geçerli midir?
- 3- Ağır hasta mahpuslar 5275 sayılı yasanın 16. Maddesinin hangi şartlarını yerine getirmemektedir? Bu şartlara uymasına rağmen serbest bırakılmayan ağır hasta tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır?
- 4- Hasta mahpusların Salıverilmesi veya tahliyesi hakkında bakanlığınızın yapmakta olduğu bir çalışması mevcut mudur?
- 5- 2017 yılından bu yana cezaevlerinde en az 247 kişinin yaşamını yitirmesi hakkında başlattığınız bir soruşturma mevcut mudur?
- 6- Bakanlığınızın 02.01.2023 tarihli 20/1 nolu genelgesi Cemal TANHAN hakkında uygulanmış mıdır?

- 7- Ağır hasta olan Cemal TANHAN'ın tam teşekküllü bir hastanede tedavi edilmesi için infazının ertelenmesi gerekliliği ortada iken bu konuda bir girişimde bulunacak mısınız?
- 8- Cemal TANHAN'ın yaşamını yitirmesi durumunda sorumlu kim veya kimler olacaktır?